

Valtion tulot maakunnittain 1996

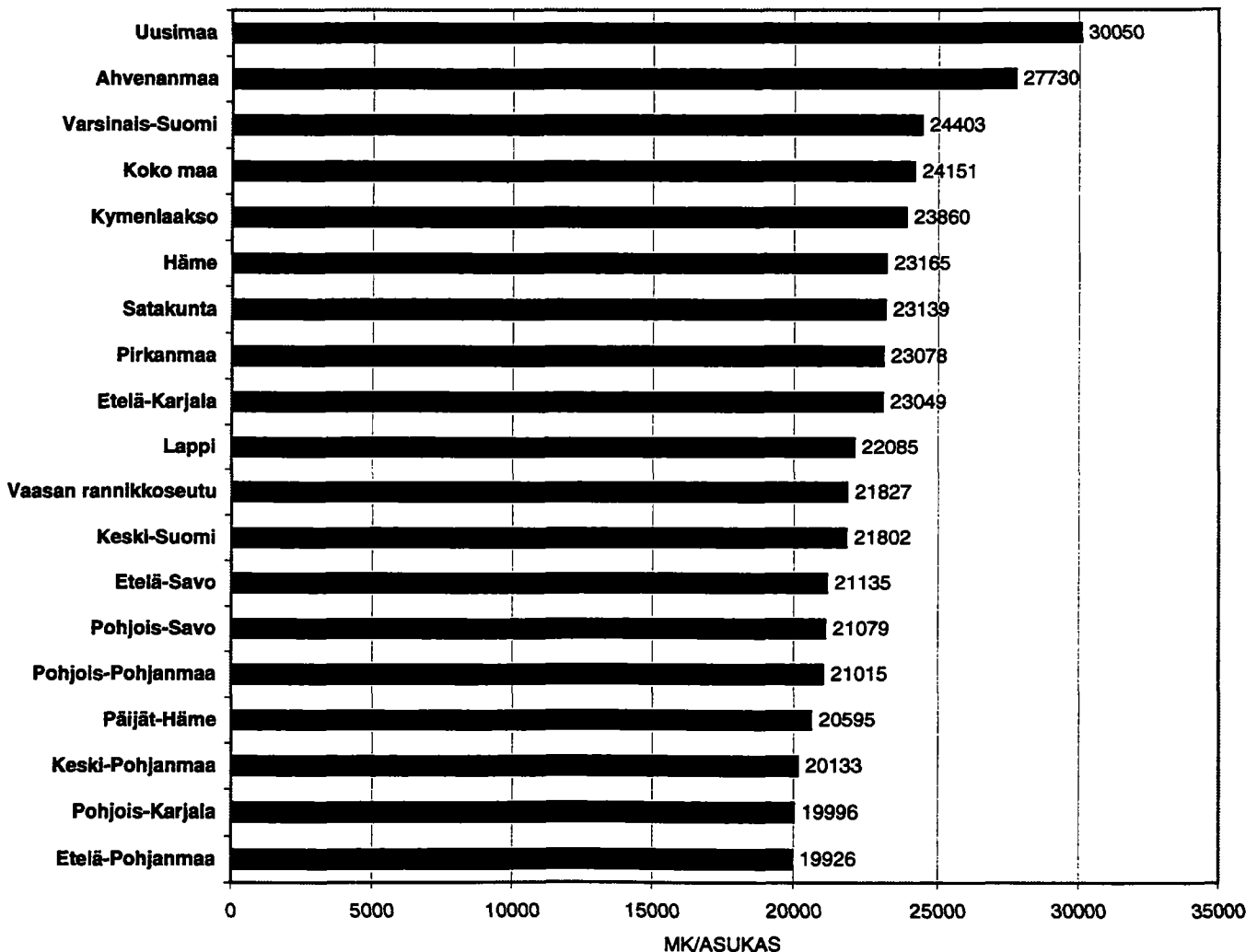
Statens inkomster landskapsvis

State Revenue by Region

Lisätietoja – Förfrågningar – Inquiries: Aku Alanen

Vastaava tilastojohtaja – Ansvarig statistikdirektör – Statistical director in charge: Markku Suur-Kujala

VALTION VEROTULOT MAAKUNNITTAIN 1996 MK/ASUKAS

Helsinki 17.9.1998

Tietoja lainattaessa lähteeksi on mainittava Tilastokeskus.

Uppgifterna får lånas med uppgivande av Statistikcentralen som källa.

Quoting is encouraged provided Statistics Finland is acknowledged as the source.

SISÄLLYSLUETTELO INNEHÅLLFÖRTECKNING LIST OF CONTENTS	2
KATSAUS ÖVERSIKT OVERVIEW	3
TAULUKOT TABELLER TABLES	4
LIITE 1. Alueellistamisperiaatteet ja menetelmät BILAGA 1. Principier och metoder av regionaliseringen APPENDIX 1. The principles and methods of the regionalisation	6
LIITE 2. Arvonlisäveron alueellistaminen BILAGA 2. Regionaliseringen av mervärdeskatt APPENDIX 2. The regionlisation of value added tax	11
K 1 Kansaneläkelaitoksen rahastojen tulot maakunnittain 1996 K 1 Inkomsterna av fonderna av folkpensionsanstalten ladskapsvis 1996 k 1 The income of fonds of social security institution by region 1996	12

KATSAUS

Tilastokeskus julkaisee tiedot valtion tulojen alueellisesta jakautumisesta vuodelta 1996. Tiedot on kerätty ja laskettu maakunnittain. Tutkimusmenetelmä ja käytetyt alueellistamisperiaatteet ovat olleet pääosin samat kuin aiemmissakin selvityksissä arvonlisäveroa lukuun ottamatta. Sekalaiset tulot, korko- ja lainatulot on alueellistettu pääosin valtion tilivirastoille tehdyn kyselyn pohjalla.

Verotulojen alueellistamisaste nousi aikaisempiin selvityksiin verrattuna. Alueellistamatta jäivät vain tuontiin liittyvät verot ja maksut

Liitteessä 1 esitetään verotulojen alueellistamisperiaatteet ja -menetelmät.

O-aulussa on esitetty kaikki tulot alueittain ja ulkomaiden osuus sekä alueellisesti erittelemättä jääneet tulot. T-auluissa on ulkomaalaisten Suomessa tapahtuneesta kulutuksesta maksettu arvonlisävero jaettu niihin maakuntiin, joissa kulutus on tapahtunut.

Liitteessä 2 esitetään tarkempi laskelma arvonlisäveron tuoton jaosta jossa myös ulkomaalaisten Suomessa tapahtunut kulutus on jaettu maakunnittain.

Liitteessä K esitetään lisäksi Kansaneläkelaitoksen rahastojen keräämien tulojen aluejakauma.

Tilastokeskus haluaa korostaa, että nyt julkaistavaa valtion tulojen aluejakaumaa ei pidä suoraan verrata valtion menojen aluejakaumaan. Mahdollisessa vertailussa pitää ottaa mukaan monia seikkoja mm. erittelemätön-erän suuri osuus valtion velanhoidossa.

O 1 VALTION TULOT OSASTOITTAIN, MAAKUNNITTAIN 1996 MILJ. MK
O 1 STATENS INKOMSTER AVDELNINGSVIS OCH LANDSKAPSVIS 1996 MILJ. MK
O 1 STATE REVENUE BY DEPARTMENT AND BY REGION (NUTS-3) 1996 FIM MILLION

	Uusimaa	Varsinais-Suomi	Satakunta	Häme	Pirkanmaa	Päijät-Häme	Kymenlaakso	Etelä-Karjala	Etelä-Savo	Pohjois-Savo	Pohjois-Karjala
VEROT	39294,0	10531,3	5581,3	3779,4	10004,8	4038,1	4529,3	3174,3	3626,7	5379,9	3492,8
SEKALAISET TULOT	18301,6	1290,3	471,3	877,1	813,4	264,4	746,2	289,8	329,9	684,1	478,1
KORKOTULOT	70,7	4,5	2,9	2,0	7,1	2,6	1,8	1,5	3,9	28,9	3,1
LAINAT	379,5	24,8	13,3	7,8	42,9	15,6	8,9	8,7	16,8	223,8	17,6
TULOT YHT.	58045,8	11850,9	6068,9	4666,4	10868,2	4320,7	5286,2	3474,3	3977,3	6316,6	3991,7

VEROT - SKATTER - STATE TAXES

SEKAL. TULOT - INKOMSTER AV BLANDAD NATUR - MISCELLANEOUS REVENUES

KORKOTULOT - RÄNTEINKOMSTER - INTEREST INCOME

LAINAT - LÅN - LOANS

TULOT YHTEENSÄ - INKOMSTER TOTALT - TOTAL REVENUE

T 1 VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT MAAKUNNITTAIN 1996 MILJ. MK (Ulkomaa jaettu maakuntiin, erittelemätön = 0)
T 1 SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR LANDSKAPSVIS 1996 MILJ. MK (Utlandet regionaliserades, ospecificerad = 0)
T 1 STATE TAXES AND REVENUE EQUIVALENT TO TAXES BY REGION (NUTS-3) 1996 FIM MILLION (Rest of world regionalised, not

	Uusimaa	Varsinais-Suomi	Satakunta	Häme	Pirkanmaa	Päijät-Häme	Kymenlaakso	Etelä-Karjala	Etelä-Savo	Pohjois-Savo	Pohjois-Karjala
Tuloverot	18179,2	4031,1	1924,9	1353,0	3882,8	1590,2	1766,3	1192,6	1219,8	1875,8	1140,5
Liikevaihtoverot	13324,9	3818,2	1981,0	1385,7	3616,6	1381,2	1575,7	1210,8	1398,8	2019,1	1405,4
Tuontiverot											
Valmisteverot	5926,3	2038,8	1325,2	783,0	1888,7	826,5	912,3	577,5	797,5	1154,6	719,7
Muut verot	2452,0	720,7	365,5	270,4	668,5	268,6	291,0	221,8	242,7	352,4	241,2
Veronluonteiset tulot	4,8	1,8	1,3	0,7	1,7	0,7	0,8	0,5	0,7	1,0	0,7
VEROT YHTEENSÄ	39634,2	10647,3	5644,1	3820,3	10116,0	4077,7	4578,5	3211,5	3669,3	5439,1	3534,3

T 2 MAAKUNTIEN %- OSUDET VEROISTA JA VERONLUONTEISISTA TULOISTA 1996
T 2 LANDSKAPENS %-ANDELAR AV SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR 1996
T 2 %-SHARES OF REGIONS OF STATE TAXES AND REVENUE EQUIVALENT TO TAXES 1996

	Uusimaa	Varsinais-Suomi	Satakunta	Häme	Pirkanmaa	Päijät-Häme	Kymenlaakso	Etelä-Karjala	Etelä-Savo	Pohjois-Savo	Pohjois-Karjala
Tuloverot	37,6	8,3	4,0	2,8	8,0	3,3	3,7	2,5	2,5	3,9	2,4
Liikevaihtoverot	30,2	8,7	4,5	3,1	8,2	3,1	3,6	2,7	3,2	4,6	3,2
Valmisteverot	25,5	8,8	5,7	3,4	8,1	3,6	3,9	2,5	3,4	5,0	3,1
Muut verot	30,3	8,9	4,5	3,3	8,2	3,3	3,6	2,7	3,0	4,3	3,0
Veronluonteiset tulot	23,4	9,0	6,3	3,6	8,1	3,4	3,8	2,5	3,3	4,7	3,2
VEROT YHTEENSÄ	32,0	8,6	4,6	3,1	8,2	3,3	3,7	2,6	3,0	4,4	2,9

T 3 VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT MAAKUNNITTAIN 1996 MK/ASUKAS
T 3 SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR 1996 MK/INVÅNARE
T 3 STATE TAXES AND REVENUE EQUIVALENT TO TAXES BY REGION 1996 FIM PER CAPITA

	Uusimaa	Varsinais-Suomi	Satakunta	Häme	Pirkanmaa	Päijät-Häme	Kymenlaakso	Etelä-Karjala	Etelä-Savo	Pohjois-Savo	Pohjois-Karjala
Tuloverot	13783	9239	7891	8205	8858	8032	9205	8559	7026	7270	6453
Liikevaihtoverot	10103	8751	8121	8403	8251	6976	8211	8690	8057	7825	7951
Valmisteverot	4493	4673	5433	4748	4309	4174	4754	4145	4594	4475	4072
Muut verot	1859	1652	1499	1640	1525	1357	1517	1592	1398	1366	1364
Veronluonteiset tulot	4	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4
VEROT YHTEENSÄ	30050	24403	23139	23165	23078	20595	23860	23049	21135	21079	19996

Tuloverot - Skatter på inkomst och förmögenhet - Taxes on income and property

Liikevaihtoverot - Skatter och avgifter på grund av omsättning - Taxes and levies on turnover

Tuontiverot - Skatter och avgifter på grund av import - Taxes and levies on import

Valmisteverot - Acciser - Excise duties

Muut verot - Övriga skatter - Other Taxes

Veronluonteiset tulot - Övriga inkomster av skattenatur - Other revenue equivalent to taxes

VEROT YHTEENSÄ - SKATTERNA TOTALT - TAXES TOTAL

Keski-Suomi	Etelä-Pohjanmaa	Vaasan rannikkoseutu	Keski-Pohjanmaa	Pohjois-Pohjanmaa	Kainuu	Lappi	Ahvenanmaa	Ulkomaat	Erittelemätön	YHTEENSÄ
5578,3	3946,6	3768,1	1448,7	7430,4	1822,8	4391,3	679,3	1270,0	239,1	124006,7
717,7	271,0	558,8	122,9	984,2	284,5	724,5	38,8	860,1	3988,3	33097,2
10,2	4,4	3,0	1,8	2,8	0,5	6,9	0,0	0,7	5501,3	5660,6
98,1	17,9	12,2	8,1	12,0	3,6	31,0	0,0	367,9	34134,0	35444,4
6404,3	4239,9	4342,2	1581,5	8429,4	2111,3	5153,7	718,1	2498,7	43862,7	198208,9

t specified = 0.

Keski-Suomi	Etelä-Pohjanmaa	Vaasan rannikkoseutu	Keski-Pohjanmaa	Pohjois-Pohjanmaa	Kainuu	Lappi	Ahvenanmaa	YHTEENSÄ
1992,8	1301,8	1491,3	506,4	2633,3	592,1	1384,7	299,7	48358,5
2026,9	1487,0	1289,4	541,4	2809,8	689,5	1814,5	299,1	44075,2
1208,1	845,2	770,5	305,1	1539,0	424,0	1062,4	106,1	23210,4
390,6	318,3	254,0	100,4	485,3	133,9	283,9	41,9	8103,0
1,1	0,8	0,9	0,3	1,4	0,4	0,9	0,1	20,5
5637,7	3992,1	3803,0	1464,6	7514,5	1840,3	4439,0	699,6	123763,0

Keski-Suomi	Etelä-Pohjanmaa	Vaasan rannikkoseutu	Keski-Pohjanmaa	Pohjois-Pohjanmaa	Kainuu	Lappi	Ahvenanmaa	KOKO MAA
4,1	2,7	3,1	1,0	5,4	1,2	2,9	0,6	100,0
4,6	3,4	2,9	1,2	6,4	1,6	4,1	0,7	100,0
5,2	3,6	3,3	1,3	6,6	1,8	4,6	0,5	100,0
4,8	3,9	3,1	1,2	6,0	1,7	3,5	0,5	100,0
5,2	4,1	4,2	1,5	6,8	1,8	4,5	0,5	100,0
4,6	3,2	3,1	1,2	6,1	1,5	3,6	0,6	100,0

Keski-Suomi	Etelä-Pohjanmaa	Vaasan rannikkoseutu	Keski-Pohjanmaa	Pohjois-Pohjanmaa	Kainuu	Lappi	Ahvenanmaa	KOKO MAA
7706	6498	8559	6962	7364	6246	6889	11878	9437
7838	7422	7401	7443	7858	7274	9028	11857	8601
4672	4219	4422	4194	4304	4472	5286	4204	4529
1510	1589	1458	1381	1357	1413	1412	1659	1581
4	4	5	4	4	4	5	4	4
21802	19926	21827	20133	21015	19414	22085	27730	24151

Verotulojen alueellistamisperiaatteet ja laskentamenetelmät

Valtionverot voidaan jakaa alueittain monella tapaa riippuen siitä, mitä asiaa pyritään painottamaan ja saamaan selville. Välittömien verojen alueellistamisessa lähtökohtana on pidetty verojen todellisen maksajan aluetta. Välillisten verojen kohdalla peruskriteereinä voidaan pitää joko tuotantonäkökulmaa tai kulutusnäkökulmaa. (1) Tämä selvitys on laadittu ensisijaisesti kulutusnäkökulmasta, koska kulutuksen kautta voidaan viimekädessä parhaiten kuvata välillisten verojen kertymistä valtiolle.

Kotitaloudet ovat pääosin verollisten hyödykkeiden kuluttajia ja käyttäjiä. Jos yhteisöt kuluttavat tuotteet tai osan niistä, on myös niiden osuus laskettu. Monet verot on jouduttu alueellistamaan etsimällä korvike, joka kuvaisi ao. ilmiöaluetta mahdollisimman hyvin.

Välittömät verot

Välittömät verot on periaatteessa jaettu alueittain verollisen tulon saajan kotipaikan mukaan. Tällöin veron maksajan ja tulosta aiheutuvan kulutuksen kotialue on sama. Periaatteessa vain kotitaloudet eli tulonsaajat kuluttavat, jos julkinen kulutus jätetään tässä yhteydessä ottamatta huomioon.

Tuloveron tuotto joudutaan jakamaan luonnollisten henkilöiden ja yhteisöjen maksamiin veroihin. Teoriassa voisi ajatella, että yhteisöjen maksamat verot voisi kohdistaa näiden yhteisöjen omistajille ja edunsaajille. Kohdistuksessa pitäisi vielä erottaa ko. vuotena saadut etuudet ja tulevaisuuteen liittyvät omistuksen arvonnousut. Kohdistus on käytännössä mahdotonta muutoin kuin mitä yhteisöt ovat jakaneet ko. vuotena verollista osinkoa omistajilleen. Tämä taas sisältyy jo luonnollisten henkilöiden pääomatulojen aluejakoon.

Käytännössä tulo- ja varallisuusvero on jaettu luonnollisten henkilöiden maksamaan veroon ja yhteisöjen maksamaan veroon. Luonnollisten henkilöiden osuus on jaettu maakunnittain verohallituksen asuinkuntapohjaisen maksuunpanotilaston avulla. Näin on tehty sekä työ-, eläke- että pääomatuloissa. Jos jakokriteerinä painotettaisiin tuotantonäkökulmaa, pitäisi aluejako tehdä työntekijän toimipaikan sijainnin mukaan kuten kansantalouden tilinpidon tuotantotileillä.

Yhteisöjen osuus oli vuonna 1996 18 % tulo- ja omaisuusveron tuotosta. Osuuden suuruus johtui mm. siitä, että yhteisöjen verot maksettiin monilta osin käytännössä varsinaista verovuotta myöhemmin. Normaalisti yhteisöjen osuus on ollut 10 % tienoilla. Yhteisöveron kohdalla on käytännön tieto-ongelmien takia käytetty jakokriteerinä pääosin tuotantoperiaatetta (2) ja (3).

Yhteisöveron tuotto on ensin jaettu toimialoittain. Suurimpien toimialojen yritysten maksuunpanovero on sitten jaettu ao. toimialojen arvonlisäyksen perusteella. Arvonlisäysmenetelmä poistaa ns. pääkonttoriongelman. Pääkonttoriongelman vuoksi yhteisöveron aluejakauma on pääosin laskettu yrittäjätoiminnan arvonlisäyksen avulla. Arvonlisäyksen aluejako perustuu yritysten toimipaikkaan. Tällöin on ajateltu että arvonlisäyksen bruttotoimintaylijäämän jakautuminen korreloi yritysten voittojen aluejaon kanssa ja voitot korreloivat verojen kanssa. Siten yhteisöveron aluejako poikkeaa periaatteessa muiden verojen laskennassa käytetystä

periaatteesta. Käytännössä ns. verosuunnittelun takia on kuitenkin vaikea sanoa, miten todellisuudessa yhteisöt maksoivat veroa alueittain.

Korkotulojen lähdevero on alueellistettu luonnollisten henkilöiden pääomatulojen aluejakauman avulla.

Perintö- ja lahjaverot on alueellistettu verohallituksen kuntakohtaisen perusaineiston perusteella.

Välilliset verot

Välilliset verot määrätään pääosin jonkun hyödykkeen, tavaran tai palvelun tuotannon tai käytön perusteella. Tällöin on periaatteessa kaksi mahdollisuutta jakaa vero: joko tuotteen valmistajan kotipaikan tai tuotteen kuluttajan (eli usein ostajan) kotipaikan mukaan.

Yleisperiaatteena tässä tilastaselvityksessä on välillisten verojen aluejaossa ollut niiden lopullisen maksajan eli tuotteen loppukäyttäjän alueen löytäminen. Tämä on merkinnyt useimmissa tuoteveroissa aluejaon muodostamista kulutuksen mukaan. Alueellistaminen hyödykkeen tuotannon mukaan antaisi vääristyneen kuvan verorasituksen kohdentumisesta. Tuotteen valmistajan yhteys tuotteen lopulliseen verolliseen hintaan on nähdäkseni hyvin etäinen. Hyödykeveron muodollisella maksajalla ei myöskään välttämättä ole mitään yhteyttä veron todelliseen lopulliseen maksajaan, koska veron muodollinen maksaja on siirtänyt veron jo hyödykkeen hintaan.

Kulutukseen perustavissa veroissa on jouduttu käyttämään erilaisia korvikemittareita. Ahvenanmaan kohdalla nämä korvikemittarit eivät luonnollisesti useinkaan ole niin tarkkoja alueen pienen koon takia kuin suuremmilla alueilla.

Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut

Suomessa siirryttiin 1.6.1994 liikevaihtoverosta arvonlisäveroon. Sen jälkeen on tapahtunut joitakin toimialoja koskevia muutoksia. Vuodelta 1996 veron tuotto on laskettu rakenteellisesti hieman uudella tavalla. Vero on jaettu ensin sektoreihin arvonlisäverolain ja mm. alustavien tuotetaselaskelmien avulla. Tuotetasesysteemi muodostaa periaatteessa linkin kansantalouden kysynnän ja tarjonnan välille tuotetasolla.

Pääosin arvonlisäveron pitäisi ilmetä vain tuotteen lopullisen kuluttajan maksamassa hinnassa. Kaikki muu pitäisi vähentää tuotteen kiertokulun eri vaiheissa. Joidenkin toimialojen ja sektorien tuotteiden ja palvelujen hintoihin jää yksityisen kulutuksen lisäksi ns. vähennyskelvotonta arvonlisäveroa. Tuotetaseen kautta saadaan laskettua vähennyskelvoton alv sektoreittain ja toimialoittain. Välituotepanosten ja investointien ja julkisen kulutuksen osuuksiin sisältyvät alv-osuudet on sitten jaettu toimialoittain ja lopuksi kaikki on alueittain laskettu yhteen.

Pääosin arvonlisävero (n. 62 %) on alueellistettu yksityisen kulutuksen aluejaon mukaan. Kunnallisen ja valtion toiminnan sekä rahoitustoiminnan osalta palveluiden hintaan sisältyy vielä välituotepanoksien ja investointien arvonlisäveroa, hieman samalla tavalla kuin aikoinaan liikevaihtoveroa. Pääosin aluejako on tehty ao. toimialojen käyttämien panosten tai arvonlisäyksen mukaan. Myös asumisen välituotteisiin ja investointeihin sisältyy huomattava määrä arvonlisäveroa. Niiden aluejako on laskettu asuntokannan mukaan.

Yksityinen kulutus on jaettu alueittain pääosin kotitaloustiedustelun aineiston perusteella. Menetelmään liittyy ainakin kolmenlaisia ongelmia:

eräät liittyvät kotitaloustiedustelun alueelliseen edustavuuteen ,

toiset ongelmat liittyvät ns. maakuntien rajat ylittävään kulutukseen,

kolmanneksi on olemassa ulkomaalaisten kulutus Suomessa.

Kotitaloustiedustelun otos on uudessa tiedonkeruusysteemissä joillakin alueilla liian pieni ollakseen edustava. Lisäksi kato on hieman erilainen eri alueilla. Siksi kotitaloustiedustelun aineiston hyödyntämisessä on käytetty vuosien 1994, 1995 ja 1996 keskiarvoa. Ahvenanmaan lukuja on jouduttu estimoimaan erikseen, koska kotitaloustiedustelun luvut eivät ole kovin edustavia saarimaakunnassa edes em. menetelmällä.

Maakuntien rajojen ylittävää suomalaista kulutusta ei ole eritelty, koska kyseessä on kunkin alueen asukkaiden kulutus riippumatta alueesta, jolla he kuluttavat esim. turisteina. Alueen asukkaat siis maksavat arvonlisäveron riippumatta siitä millä alueella he sen kuluttavat. Poisjätö on siten valitun linjan periaatteiden mukainen.

Ulkomaalaisten turistien Suomessa tapahtuvan kulutuksen käsittely on hankalaa. Julkaisutauluissa olevaan peruslaskelmaan O-tauluun on ulkomaalaisten maksama arvonlisävero kohdennettu ulkomaille.

Sen sijaan varsinaisissa verotauluissa 'T' on ulkomaalaisten Suomessa maksama arvonlisävero jaettu maakunnittain. Todellisuudessa sekä ulkomainen työmatkailu että turismi vaikuttavat arvonlisäkertymän aluejakoon. Liitteessä 2 on esitetty laskelma jossa ulkomaalaisten noin 1,2 miljardiksi markaksi arvioitu kulutus on jaettu sen mukaan missä maakunnassa se on tapahtunut. Tämä maakuntiin jakaminen nostaa erityisesti sellaisten alueiden osuutta veron tuotosta joissa käy paljon ulkomaalaisia. Esimerkkeinä voidaan mainita Uusimaa, Lappi ja Ahvenanmaa.

Valmisteveroihin sisältyvien puhtaiden myyntitilastojen kuten alkoholinmyynnin mukaan tehdyissä verolaskelmissa on ns. turismikulutus mukana suoraan julkaisutauluissa. Sitä ei voida erotella alueen sisäisestä kulutuksesta.

Jos haluttaisiin tehdä arvonlisäveron tuoton aluejakauma palveluiden tuotannon mukaan pitäisi keskittyä pelkästään kaikkien tuotteiden myyntilukuihin. Tavaroiden ja palveluiden alueittaiset myyntijakaumat eroavat jonkin verran kotitalouksien kulutuksen jakautumien kesken turismin johdosta. Tämä ero on merkityksellinen Ahvenanmaan ja Lapin kohdalla. Näillä alueilla turismilla on hyvin merkittävä rooli.

Vakuutusmaksuverot on alueellistettu verollisten vakuutuksien vakuutuksenottajien maksujen mukaan. Tärkeimmät näistä ovat liikenne- ja palovakuutukset. Liikennevakuutukset on alueellistettu kunkin ajoneuvotyyppin lukumäärien suhteen. Pakollisessa liikennevakuutuksessa jako on tehty painottaen kuntakohtaisia onnettomuusriskeihin perustuvia maksukertoimia.. Alueellistamisessa on jouduttu tällöin oletamaan samantyyppisten autoryhmien esim. kuorma-autojen autokanta samantapaiseksi eri alueilla. Kotitalouksien palovakuutukset on alueellistettu asuntokannan arvon mukaan ja muut palovakuutukset muiden rakennusten arvon mukaan.

Apteekkimaksut on alueellistettu kotitaloustiedustelun mukaisten lääkeostosten suhteessa.

Valmisteverot

Tupakkavero on jaettu maakuntiin tupakoinnin aktiivisuuden mukaan pääosin kansanterveyslaitoksen terveystutkimusten tietojen pohjalta. Vuoden 1996 osalta terveystutkimuksen otos on alueellisesti selvästi v.1994 otosta edustavampi.

Makeisvero ja virvoitusjuomavero on jaettu maakuntiin kulutuksen mukaan kotitaloustiedustelun perusaineiston pohjalta. Ensinnäkin on laskettu alueen kotitalouden keskimääräinen ao. tuotteen kulutusalttius, joka on kerrottu alueen kotitalouksien määrällä.

Alkoholivero on alueellistettu alkoholituotteiden myynnin mukaan tuotevastuu-keskuksen pitämien ao. tuotteiden kuntapohjaisten myyntitilastojen avulla. (Sisältää sekä kauppaa- että ravintolamyynnin). Ns. turismikulutus on jätetty erittelemättä.

Polttoainevero on jaettu ensin eri polttoainetyyppeihin (bensiini, dieselöljy, kevyt ja raskas polttoöljy ja kivihiili). Kukin polttoaine on sitten jaettu alueittain ao. aineen alueellisen myyntipaikan mukaan. Laskelmassa on jätetty ottamatta huomioon polttoaineen ostajan kotipaikka. Tiedot perustuvat pääosin Öljyalan keskusliiton kuntapohjaisiin tietoihin.

Muut verot

Leimavero on jaettu ensin pääluokkiin verolähteiden mukaan. Suurin paino verokertymästä on kohdentunut kiinteistöjen myyntiin ja asunto-osakkeiden myyntiin sekä luottojen nostoihin. Em. ryhmille on etsitty sovelias alueellinen mittari ja ryhmät on laskettu alueittain yhteen.

Auto- ja moottoripyörävero on alueellistettu v.1996 ensirekisteröityjen verollisten ajoneuvoryhmien (henkilöautot, pakettiautot jne.) alueellisten lukumäärien suhteessa. Tällöin on oletettu, että eri alueilla ostetaan keskimäärin yhtä arvokkaita autoja.

Moottoriajoneuvovero eli ns. dieselvero on laskettu alueittain verollisten dieselautojen lukumäärien alueellisessa suhteessa. Menetelmä ja siihen liittyvät oletukset ovat samat kuin edellä autoverossa.

Arpajaisvero on alueellistettu erilaisiin rahapeleihin käytettyjen menojen mukaan Veikkaus oy:n pitämän kuntapohjaisen myyntitilaston pohjalta.

Ajoneuvovero eli ns. tarravero on alueellistettu henkilö- ja pakettiautojen lukumäärien pohjalta.

Jätevero on alueellistettu väkiluvun mukaan.

Muut veronluonteiset tulot

Öljyjättemaksu on alueellistettu öljytuotteiden myynnin mukaan.

Tuontimaksut ja -verot

Tuontiin liittyvät verot on jätetty alueellistamatta niihin liittyvien tiedonsaantiongelmien vuoksi.

Alaviitteet:

1. EUROSTAT:n aluetilinpidon ohjeissa ei toistaiseksi ole mitään sitovia määräyksiä valtion välillisten verojen alueellistamisen periaatteista. Asiasta on kuitenkin käyty paljon keskustelua alue-BKT:n laskentaohjeiden yhteydessä. Asia on tällöin liittynyt perushintaisen (aiemmin tuotannontekijähintaisen) alue-BKT:n muuttamiseen markkinahintaiseksi alue-BKT:ksi. Välillisten verojen alueellistamisen linjahan on tässä muunnossa keskeinen. Perusvaihtoehtoa on ollut tällöin veron jakaminen joko tuotanto- tai kulutusnäkökulman mukaan. Näkökulman valinnasta on myös äänestetty ja Suomen edustajat ovat kannattaneet koko ajan kulutusnäkökulmaa. Ratkaisulla on myös selvää sisällöllistä vaikutusta esim. maakuntien järjestykseen joidenkin maakuntien osalta Suomessa alue-BKT:n laskelmissa. Lopputuloksena kiistassa on toistaiseksi ollut neutraali kompromissi, jolloin perushintainen (tuotannontekijähintainen) alue-BKT on suoraan suhteutettu koko maan tason markkinahintaiseen arvonlisäykseen. (ks. Aluetilinpidon menetelmät, EUROSTAT Luxemburg 1996 erityisesti sivut 18 ja 19).

2. Yritysten maksamien verojen kohdistamisessa eri lähteisiin (esim. osakkeenomistajien, yrityksen työntekijöiden ja kuluttajien kesken) on käyty paljon talousteoreettista keskustelua. Erityisesti Ranskassa on oltu kiinnostuneita asian teoreettisista lähtökohdista. (ks. esim. Laurent Davezies: La redistribution des revenus entre Paris et la Province, OEIL, Papier n. 25. 1994). Ranskassa Ranskan tilastokeskus ja eräs aluetutkimuslaitos (OEIL) ovat kumpikin laskeneet yhteisöjen tuloverot omalla periaatteellaan. Tulokset eivät kuitenkaan kovin paljoa poikkea toisistaan laskutapojen eroista huolimatta.

3. Ruotsissa vastaavassa selvityksessä on yritysverot yksinkertaisesti jaettu suoraan verohallituksen maksuunpanotilaston mukaan, jolloin suurin osa yritysveroista on kohdentunut Tukholman alueelle pääkonttorien sijainnin takia. Ruotsalaiset eivät ole korjanneet mitenkään em. vinoutumaa. (ks. esim. Statbudgetens regionala fördelning, NUTEK, B 1994:3).

LIITE 2. Arvonlisäveron kertymän jakautuminen maakunnittain v. 1996

	Yksityiseen kotimaiseen kulutukseen sisältyvä alv		Ulkomaalaisten Suomessa tapahtuneeseen kulutukseen sisältyvä alv		Julkiseen kulutukseen, välituotepanoksiin, ja investointeihin sisältyvä vähennyskeivoton arvonlisävero		Arvonlisäveron kertymä yhteensä	
	milj. mk	%-jako	milj. mk	%-jako	milj. mk	%-jako	milj. mk	%-jako
Uusimaa	7296	29,2	593	46,7	4914	31,0	12804	30,4
Varsinais-Suomi	2247	9,0	79	6,2	1316	8,3	3642	8,6
Satakunta	1217	4,9	17	1,3	641	4,0	1874	4,5
Häme	792	3,2	14	1,1	514	3,2	1320	3,1
Pirkanmaa	2155	8,6	53	4,2	1241	7,8	3449	8,2
Päijät-Häme	766	3,1	29	2,3	513	3,2	1308	3,1
Kymenlaakso	954	3,8	17	1,3	532	3,4	1503	3,6
Etelä-Karjala	722	2,9	29	2,3	405	2,5	1155	2,7
Etelä-Savo	823	3,3	33	2,6	482	3,0	1338	3,2
Pohjois-Savo	1146	4,6	23	1,8	760	4,8	1930	4,6
Pohjois-Karjala	803	3,2	15	1,1	523	3,3	1340	3,2
Kesk-Suomi	1151	4,6	41	3,2	742	4,7	1934	4,6
Etelä-Pohjanmaa	882	3,5	7	0,5	517	3,3	1405	3,3
Vaasan rannikkoseut	675	2,7	38	3,0	506	3,2	1219	2,9
Kesk-Pohjanmaa	309	1,2	5	0,4	201	1,3	515	1,2
Pohjois-Pohjanmaa	1628	6,5	38	3,0	1018	6,4	2685	6,4
Kainuu	339	1,4	17	1,3	297	1,9	653	1,6
Lappi	923	3,7	155	12,2	661	4,2	1739	4,1
Ahvenanmaa	135	0,5	68	5,3	87	0,5	290	0,7
Yhteensä	24961	100,0	1270	100,0	15872	100,0	42103	100,0

Yksityinen kotimainen kulutus on estimoitu pääosin kotitaloustiedustelun lukujen pohjalta.

Ulkomaalaisten Suomessa tapahtuneeseen kulutukseen käytetyt kokonaisrahamäärän arviointi perustuu Suomen Pankin maksutaseilaston tietoihin.

Sen jakautuminen kulutusluokkiin majoitukseen, ravintolakuluihin jne. perustuu vuotuisiin rajahaastattelujen yhteydessä tehtyihin tutkimuksiin.

Kulutustyypeihin sisältyvä arvonlisävero on saatu kun kukin kulutustyyppi on kerrottu omalla arvonlisäveroprosentillaan.

Saadun arvonlisäveron kokonaistuotto on n. 1,2 miljardia mk. Se on jaettu alueittain ulkomaalaisten eri majoituslaitoksissa viettäneiden vuoroausien suhteessa.

K 1 Kansaneläkelaitoksen rahastojen tulot maakunnittain 1996
 K 1 Inkomsterna av fonderna av folkpensionsanstalten ladskapsvis 1996
 k 1 The Income of funds of social security institution by region 1996

	milj. mk	%osuudet		mk/asukas	
	kansaneläke- rahasto	sairausvakuutus- rahasto(sava)	kansaneläke- rahasto	kansaneläke- rahasto	sairausvakuutus- rahasto(sava)
UUSIMAA	2764,9	4383,7	34,2	2096	3324
VARSINAIS-SUOMI	691,4	1121,8	8,5	1585	2571
SATAKUNTA	342,0	565,6	4,2	1402	2319
HÄME	245,5	405,8	3,0	1489	2460
PIRKANMAA	673,5	1106,8	8,3	1536	2525
PÄIJÄT-HÄME	263,2	433,3	3,3	1330	2189
KYMENLAAKSO	303,1	511,2	3,7	1579	2664
ETELÄ-KARJALA	204,1	346,1	2,5	1465	2484
ETELÄ-SAVO	209,9	361,5	2,6	1209	2082
POHJOIS-SAVO	333,4	566,5	4,1	1292	2195
POHJOIS-KARJALA	209,8	368,7	2,6	1187	2030
KESKI-SUOMI	358,2	591,9	4,4	1385	2289
ETELÄ-POHJANMAA	228,8	383,0	2,8	1142	1912
VAASAN RANNIKKOSEUTU	254,5	416,9	3,1	1461	2393
KESKI-POHJANMAA	87,7	145,7	1,1	1205	2003
POHJOIS-POHJANMAA	488,9	792,9	6,0	1367	2217
KAINUU	115,6	199,3	1,4	1220	2102
LAPPI	271,1	464,3	3,4	1349	2310
AHVENANMAA	46,5	72,1	0,6	1842	2859
KOKO MAA	8092,0	13227,0	100,0	1579	2581

Edelläolevasta taulukosta eivät ole mukana Kansaneläkelaitoksen rahastojen saamat valtion osuudet ja muut tuotot.

Kansaneläkerahaston tuloista uupuu valtion osuus 6544 milj. mk ja osuus arvonnäköveron tuotosta 2400 milj. mk

Kuntien osuus etuuksista 475 milj. mk on samoin jätetty pois laskelmista vaikka vielä 1996 sitä siirtyi KELA:n tuloihin em. Summan verran.

Valtion osuudet ja arvonnäkövero on maksettu valtion veroina jo kertaalleen eikä niitä pidä ottaa mukaan jos halutaan laskea valtioja KELA yhteensä.

Jos halutaan laskea pelkästään KELA:n tulot niin silloin ne voidaan ottaa mukaan.

Muut tuotot (kansaneläkerahaston osuus 3382 milj. mk ja saven osuus 182 milj. mk) ovat pääosin omaisuudenhoito ja sijoitustuottoja ja siten eivät ole veronluonteisia.

Työntekijöiden maksuosuudet on molemmissa rahastoissa alueellisesti verohallituksen aineiston pohjalta.

Työnantajien maksuosuudet on alueellisesti erikseen yksityisten ja julkisten työnantajien osalta käyttäen hyväksi keskimääräisiä maksuprosentteja..

SVT Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Julkinen talous 1998:6
Offentlig ekonomi
Government Finance

Lisätietoja – Förfrågningar – Inquiries:
Aku Alanen (09) 1734 3320